

YENİ İLKÖĞRETİM BİRİNCİ SINIF PROGRAMININ ÖĞRETMENLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

İsa KORKMAZ*

ÖZET

Yeniden yapılandırılan İlköğretim programları (1-5 sınıflar) 2005-2006 öğretim yılında ülke genelinde uygulanmaya başlanmıştır. İlkokul programlarında 1924'den başlayarak 1926, 1936, 1948, 1962 ve 1968'de olmak üzere altı defa yeniden yapılanmaya gidilmiştir. 1997'de zorunlu temel eğitimin 8 yıla çıkarılmasıyla birlikte ilkokul programı (1-5 sınıflar) ve ortaokul programı (6-8 sınıflar) birleştirilerek sekiz yıllık ilköğretim programı oluşturulmuştur. Fakat bu programların bir bütün olarak yeniden yapılandırılması sağlanamamıştır. Programların sekiz yıllık kesintisiz ilköğretime uygun hale getirilmesi için yapılan çalışmalar neticesinde 2004-2005 öğretim yılında pilot olarak uygulanan yeni programlar 2005-2006 öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır.

Bu çalışmada birinci sınıf öğretmenlerinin, yeniden yapılandırılan birinci sınıf öğretim programlarını bir yıl uygulandıktan sonra, program hakkındaki düşüncelerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubu 116 birinci sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak geliştirilen dört açık uçlu soruyu içeren form öğretmenlere uygulanmıştır. Her soru bir öğretim programını değerlendirmek için hazırlanmış ve ilgili ders programının olumlu yönleri, olumsuz yönleri ve programın daha iyi olabilmesi için öneriler olarak üç bölümden oluşmaktadır.

Çalışmanın önemli sonuçları: Genel olarak sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu yeni programı olumlu bulmaktadırlar. Fakat yeni programa göre hazırlanan ders kitaplarının tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Sınıfların kalabalık olması, ailelerin program hakkında yeterli bilgi sahibi olmamaları ve öğretmenlerin etkinlikleri değerlendirme sürecinde fazla form ve belge işleriyle uğraşmaları programda istenilen amaca ulaşmayı zorlaştırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmenleri, yeniden yapılandırma, ilköğretim programları, öğretmenlerin bakış açıları

ABSTRACT

In 2005-2006 the reconstructed elementary school curriculum (1-5 grades) was implemented nationwide. Elementary school curriculum, beginning from 1924, 1926, 1936, 1948, 1962, and 1968 has been changed six times. In 1997 the compulsory education in Turkey became eight years instead of five. Therefore, primary school curriculum and middle school curriculum were combined in the elementary school system. However, those curricula were not revised and restructured. In order to unify and integrate elementary curriculum, new curriculum has been developed and then piloted in the 2004-2005 school year. As a result of that, it has being implemented nationwide starting the 2005-2006 school year.

The aim of this study was to examine the first grade teachers' perceptions about the first grade curriculum after one year implementing of the new curriculum. In order to collect data, a form consisted of four open-ended questions was developed. Each open ended question consisted of teachers' positive ideas, negative ideas, and suggestions about related content areas. The questionnaire was employed to 115 the first grade primary teachers.

Results; in general the first grade primary teachers have positive attitudes about the new curriculum. However, they think that text books of each content area should be revised. On the

* Yrd. Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi

other hand, the implementation of the new curriculum have some difficulties because some schools do not have enough sources, some classrooms are so crowded, parents do not have enough information about the new curriculum, and teachers have to fill out so many forms about students performance and working habits.

Keywords: Primary teachers, reconstructed curriculum, elementary education, and teachers' perceptions

GİRİŞ

Bir eğitim sistemini oluşturan temel öğelerin başında öğretim programı gelmektedir. Çünkü öğretim programı; öğretim sürecine kimler katılacak, neleri öğrenecekler, nasıl öğrenecekler ve ne zaman öğrenecekler sorularını cevaplandırarak şekilde tasarlanmaktadır. Dolayısıyla, eğitimde reform çalışmaları öğretim programları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Öğretim programı, öğrenilecek konu alanları ve disiplinleri açıkladığı gibi programın uygulanmasında, programa katılan öğrencilerin ve öğretmenlerin görev ve sorumluluklarını da açıklamaktadır. Bundan dolayı, öğretim programlarının yeniden yapılandırılması sürecinde öğretmen ve öğrencilerin program içindeki rolleri de yeniden tanımlanmaktadır.

Cumhuriyet Dönemi Türk Eğitim Sisteminde değişik zamanlarda öğretim programlarının yeniden yapılandırıldığı görülmektedir. 1923'te Türkiye Cumhuriyetinin ilanından sonra 1924, 1926, 1936, 1948, 1962 ve 1968 yıllarında ilköğretim programlarında temel yeniden yapılanmalar olmuştur. Türk Eğitim Sisteminde zorunlu temel eğitim 1924'den 1997'ye kadar 5 yıl olarak planlanmıştır. 1997'den sonra ise zorunlu temel eğitim 8 yıla çıkarılarak ilköğretim programları buna göre planlanmıştır.

İlkokul programlarında 1924'den başlayarak 1926, 1936, 1948, 1962 ve 1968'de olmak üzere altı defa yeniden yapılanmaya gidilmiştir. Bu yeniden yapılanmalar ilköğretim programlarında yer alan dersleri bir bütün halinde ele alarak programda bütüncül yenileştirmeler yapılmıştır (Tazebay, 2000). Fakat 1980'den sonra ilköğretim programındaki derslerin her birinin ayrı öğretim programları, yeniden yapılandırılmıştır. Örneğin, Matematik, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler öğretim programları birbirlerinden farklı zamanlarda yeniden yapılandırılmıştır.

1997'de zorunlu temel eğitimin 8 yıla çıkarılmasıyla birlikte ilköğretim programı (1-5 sınıflar) ve ortaokul programı (6-8 sınıflar) birleştirilerek sekiz yıllık ilköğretim programı oluşturulmuştur. Fakat bu programların bir bütün olarak yeniden yapılandırılması sağlanamamıştır. İlkokul ve ortaokul mantığına göre düzenlenmiş olan parçalı program anlayışı yerine, programlar sekiz yıllık kesintisiz ilköğretime uygun hale getirilmiştir (MEB, TTKB, 2005). Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu bu durumu dikkate alarak yeniden yapılandırıldığı ilköğretim programınının 1-5 sınıflar kısmını 2004-2005 öğretim yılında Ankara, Bolu, Diyarbakır, Hatay, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Samsun ve Van illerinde deneme amacıyla 120 okulda uygulamaya koymuştur (Tekişik, 2005). 2005-2006 öğretim yılında ülke genelindeki tüm ilköğretim okullarının birinci kademesinde (1-5 sınıflar) yeni ilköğretim programı uygulanmaya

başlanmıştır. Yeniden yapılandırılan programın vizyonu, **İlköğretim 1-5 Sınıf Programları Kitapçığında şu şekilde açıklanmaktadır:** Atatürk ilkeleri ve inkılaplarını benimsemiş, temel demokratik değerlerle donanmış, bireysel farklılıkları ne olursa olsun, araştırma-sorgulama, eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme becerileri gelişmiş; yaşam boyu öğrenen ve insanlarına saygılı, mutlu Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları yetiştirmektir (MEB, TTKB, 2005). Yeni programın psikolojik temeli bilişsel ve yapılandırmacı öğrenme yaklaşımlarına dayanmaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin öğretme-öğrenme süreçlerine aktif katılarak kendi öğrenmelerini anlamlı bir şekilde oluşturmaları öngörülmektedir. Öğretmenin görevi; öğrenme ve öğretme sürecini yönlendirmek, öğrenme ortamını düzenlemek ve değerlendirme etkinliklerini planlamak ve öğrencilerinin öğrenmeye karşı meraklarını ve ilgilerini uyandırıcı rehberlik etmektir.

Yeniden yapılandırılan ilköğretim programlarının 2005-2006 yılında tüm ülke genelinde uygulanmaya konulurken programın geliştirilmesinde ve uygulanmasında sorumlu olanlar, Türk Eğitim tarihinde çok önemli bir reform yaptıklarını ve bu programda yetişen yeni nesillerin bireysel, toplumsal ve uluslararası seviyede daha başarılı olacağını ifade etmektedirler (<http://programlar.meb.gov.tr>). Diğer yandan, yeniden yapılandırılan programların iddia edildiğinin aksine yeni yetişen nesli toplumsal değerlerden uzaklaştıracağını ifade ederek eleştirenlerde vardır (Arslan, 2005). Bazı eğitimciler ise programın aceleye getirilerek hazırlanmasından dolayı eksiklikleri olduğunu fakat psikolojik ve felsefi temelleri açısından önemli ve olumlu bir çalışma olduğunu ifade ederek gerekli uyarıyı da yapmaktadırlar (Küçükahmet, 2005; Sever, 2005; Cemiloğlu, 2005; Collins, 2005). Örneğin, Tekişik'a (2005; s.13) göre: "Yeni ilköğretim programlarının başarıyla uygulanarak amacına ulaşabilmesi her şeyden önce, uygulamayı yapacak öğretmenlerin ve onlara rehberlik edecek müfettişlerin, acilen çok iyi eğitilmeleri zorunludur. Aksi halde, büyük çaba ve ümitlerle hazırlanan bu programlar da 1968 programı gibi öğretmen merkezli ve ders kitaplarındaki bilgileri ezberletme anlayışıyla devam eder ve başarısızlığa uğrar."

Yeniden yapılandırılan ilköğretim programlarında (1-5 sınıflar) en önemli ve radikal değişiklik; birinci sınıfta öğrencilerin İlkokuma ve Yazma öğretiminde okumaya "Ses Temelli Cümle Yöntemi" yazmaya ise "Bitişik Eğik Yazı" ile başlamaları zorunluluğu getirilmiştir (MEB, TTKB, 2005). İlkokuma yazma öğretiminde 1968 programından itibaren "cümle" ya da "çözümleme" yöntemi kullanılmaya başlanmıştır. Yeni programda etkili bir okuma-yazma öğretimini gerçekleştirmek için Ses Temelli Cümle Yöntemine geçildiği ifade edilmiştir (Güneş, 2005; Akyol, 2005). Fakat Ses Temelli Cümle Yönteminin hızlı ve anlamlı okuma becerisi kazanmaya yönelik bir yöntem olmadığı da ifade edilmektedir (Binbaşıoğlu, 2005).

Yeniden yapılandırılan ilköğretim programlarına (1-5 sınıflar) ilişkin bilim adamları ve diğer ilgiler tarafından olumlu ve olumsuz görüşler ifade edilmiştir. Fakat bu programları gerçek anlamda uygulayan öğretmenlerin görüşleri nelerdir? Öğretmenler uygulamada ne tür güçlüklerle karşılaşmaktadırlar?

Öğretmenlerin teorik olarak geliştirilen programları temel uygulayıcısı olmalarından dolayı onların sınıf içi programın uygulanması boyutuna ilişkin düşünceleri ve deneyimleri önemli olmaktadır. Program değerlendirme yaklaşımları karar verme durumuna göre biçimlendirici değerlendirme (formative evaluation) ve sonuç değerlendirmesi (summative evaluation) olarak ikiye ayrılmaktadır (Ornstein & Hunkins, 1993). Biçimlendirici değerlendirme; programın ülke genelinde tam olarak uygulamaya geçilmeden önce pilot uygulamaların sonuçlarına göre programda değişikliğe gidilmesidir. Sonuç değerlendirmesi ise programın ülke genelinde uygulandıktan sonra programın kalitesini görmeye yönelik değerlendirmedir. Programı değerlendirmek için veri elde etmede iki temel kaynak vardır. Bunlar: a. Öğretmenlerin yeni programa ilişkin görüşlerini ölçebilecek anketlerin uygulanması; b. Yılsonunda öğrencilerin kazanımlarını ölçecek testlerin verilmesidir (Ornstein & Hunkins, 1993).

AMAÇ

Bu araştırmanın amacı; birinci sınıf öğretmenleri, bir yıllık deneyimleri sonunda yeni ilköğretim birinci sınıf öğretim programlarının uygulanmasına ilişkin neler düşünmektedirler? Bu genel amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki sorular oluşturulmuştur.

1. Birinci sınıf öğretmenlerinin yeni İlkokuma ve Yazma öğretimi programının uygulanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Birinci sınıf öğretmenlerinin yeni Türkçe öğretimi programının uygulanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Birinci sınıf öğretmenlerinin yeni Hayat Bilgisi öğretimi programının uygulanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Birinci sınıf öğretmenlerinin yeni Matematik öğretimi programının uygulanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Bu araştırmanın çalışma grubu 116 birinci sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak geliştirilen dört açık uçlu soruyu içeren form öğretmenlere uygulanmıştır. Her soru bir öğretim programını değerlendirmek için hazırlanmış ve ilgili ders programının olumlu yönleri, olumsuz yönleri ve programın daha iyi olabilmesi için öneriler olarak üç bölümden oluşmaktadır. Formlar öğretmenlerin her bir sorunun alt sorularına birden fazla ifade yazabilecek şekilde düzenlenmiştir. Açık uçlu formlarda cevaplayana herhangi bir ipucu verilmemektedir. Bu tür yaklaşım derinlemesine ve orijinal cevaplar alınmasına yardımcı olmaktadır (Best & Kahn, 1989). Öğretmenlerin her bir soruya verdikleri cevaplar kendi aralarındaki benzerliklerine göre gruplandırılarak açıklanmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

I. Birinci sınıf öğretmenlerinin yeni İlkokuma ve Yazma öğretimi programına ilişkin görüşleri nelerdir?

I. a. Birinci sınıf öğretmenleri yeni İlkokuma ve Yazma öğretimi programında neleri olumlu bulmaktadırlar?

Tablo 1. Yeni İlkokuma ve Yazma Öğretimi Programının olumlu yönleri

Yeni İlkokuma ve Yazma Öğretimi Programında Öğrenciler:	N
İlkokuma ve yazmaya daha çabuk geçmektedirler.	64
Programın öğrenci merkezli olmasından dolayı, etkinliklere sevecek ve istekli katılmaları anlamlı öğrenmenin oluşmasını sağlamaktadır.	28
Bitişik eğik yazının öğrencilerin fiziksel yapısına uygun olmasından dolayı, yazma becerisini daha kolay kazanmaktadır.	21
Ders kitapları ve kılavuz kitaplar öğrencilerin ilgilerini çekmesi, öğrenmelerine yardımcı olmaktadır.	11
Toplam	124

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenleri yeni programın vizyonunun ve amacının gerçekleştiğini ifade etmektedirler. Özellikle yeni ilkokuma ve yazma programındaki radikal değişiklik olan; öğrencilerin ilkokuma ve yazmaya Ses Temelli Cümle yöntemi ile başlamaları olumlu bulunmaktadır.

I. b. Birinci sınıf öğretmenleri yeni İlkokuma ve Yazma öğretimi programında neleri olumsuz bulmaktadırlar?

Tablo 2. Yeni İlkokuma ve Yazma Öğretimi Programının olumsuz yönleri

Yeni İlkokuma ve Yazma Öğretimi Programında Öğrenciler:	N
Hızlı okumada, anlamlı okumada ve cümle kurmada zorlanmaktadırlar.	44
Hece yönteminin yeterli olmaması sonucu, heceleme ve hece ayırımında zorlanmaktadırlar.	23
Eğik yazı ile dik temel harflerin eş zamanlı verilmesi sonucu, okumada karmaşa yaşamaktadırlar.	20
Programın hızlı olması, çizgi çalışmalarının yetersiz olması ve noktalama işaretleri ve imla kurallarının erken verilmesinden dolayı, sorunlar yaşamaktadırlar.	10
Ders kitapları ve çalışma kitapları çocukların seviyesinin üzerinde olmasından dolayı, anlamada sorunlar yaşamaktadırlar.	7
Ailelerin program hakkında bilgi sahibi olmaması uygulamayı zorlaştırmaktadır.	5
Araç gereçlerin yetersiz olması bazı etkinliklerin uygulanmasını güçleştirmektedir.	4
Öğretmenin yöntem ve teknikler hakkında bilgi sahibi olmaması karmaşa yaratmaktadır.	3
Toplam	116

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenlerinin yeni programda olumsuz olarak ifadelerinde; Ses Temelli Cümle yöntemi ile ilkokuma ve yazmaya başlayan öğrencilerin heceleme konusunda güçlükler yaşamaları ve velilerin yeni yöntem hakkında bilgi sahibi olmaması öğretmen-öğrenci-veli iletişimini olumsuz etkilemektedir.

I. c. Birinci sınıf öğretmenleri yeni İlkokuma ve Yazma öğretimi programının daha iyi olabilmesi için neleri önermektedirler?

Tablo 3. Yeni İlkokuma ve Yazma Öğretimi Programında neler değiştirilmelidir?

Öneriler	N
Kitaplar yeniden düzenlenmelidir (tekerleme, şiir artırılmalı, harflerle ilgili anlamlı metinler olmalı, hece oluşturma konusu üzerinde durulmalı, eğik yazıya geçilmeli, vb).	34
Programdaki konular daha geniş bir zaman dilimine yayılarak gerekli hazırlık çalışmaları yapılmalıdır.	18
İlkokuma yazmada karma yönteme (ses temelli ve cümle) geçilmelidir.	17
Harf grubu yeniden düzenlenmelidir.	9
Düz yazıya geçilmelidir.	5
Öğretmenler bilgilendirilmelidir.	5
Veliler bilgilendirilmelidir.	3
Toplam	94

Birinci sınıf öğretmenlerinin yeni programın daha iyi olması ilişkin önerilerinin önemlidir. Fakat bu önerilerden ikisi; ilkokuma ve yazmada karma yönteme geçilmeli ve düz yazıya geçilmeli, olanlar Yeni İlkokuma Yazma Öğretimi programının özü ile çelişmektedir.

II. Birinci sınıf öğretmenlerinin yeni Türkçe öğretimi programına ilişkin görüşleri nelerdir?

II. a. Birinci sınıf öğretmenleri yeni Türkçe öğretimi programında neleri olumlu bulmaktadırlar?

Tablo 4. Yeni Türkçe Öğretimi Programının olumlu yönleri

Yeni Türkçe Öğretimi Programında Öğrenciler:	N
Okuma parçalarının içerik ve görsel olarak ilgi çekmesi, anlamalarını kolaylaştırmaktadır.	64
Dersin öğrenci merkezli olmasından dolayı öğrenciye düşünce ve duygudaşlık kazandırmaktadır.	38
Okuma yazmaya çabuk geçmektedir.	19
Program güzel hazırlanmıştır.	12
Toplam	133

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenlerinin Yeni Türkçe Öğretim programının ifade ettikleri olumlu yönleri programın vizyonu ve amaçları ile örtüşmektedir.

II. b. Birinci sınıf öğretmenleri yeni Türkçe öğretimi programında neleri olumsuz bulmaktadırlar?

Tablo 5. Yeni Türkçe Öğretimi Programının olumsuz yönleri

Yeni Türkçe öğretimi programında:	N
Metinlerin çok uzun, soyut kavramaların çok kullanılması ve öğrencilerin seviyelerinin üzerinde olması öğrenmeyi zorlaştırmaktadır.	73
Noktalama işaretleri ve imla kurallarının öğrenilmesinde öğrenciler sorun yaşamaktadırlar.	12
Öğrenciler düz yazıda okuduğunu anlamada ve hecede sorun yaşamaktadırlar.	10
Kitaplarda şiir, tekerleme vb yetersizdir.	8
Etkinlikler fazla ve ayrıntılıdır.	6
Toplam	109

Birinci sınıf öğretmenlerinin Yeni Türkçe Öğretim programında olumsuz olarak ifade ettikleri noktaların birçoğu öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ile programın seviyesinin örtüşmediğinden kaynaklanan sorunlar olarak görülebilir.

II. c. Birinci sınıf öğretmenleri yeni Türkçe öğretimi programının daha iyi olabilmesi için neleri önermektedirler?

Tablo 6. Yeni Türkçe Öğretimi Programında neler değiştirilmelidir?

Öneriler	N
Okuma metinleri çocukların seviyelerine uygun olmalıdır.	33
Okuma metinleri kısa olmalı ve artırılmalıdır.	27
Fabl, tekerleme, şiir vb kullanılmalıdır.	14
Metinlerin yazıları bitişik eğik yazı olmalıdır.	6
Etkinlikler artırılmalıdır.	6
Metinlerde belirsizlik var bu durum düzeltilmelidir.	4
Toplam	90

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenlerin Yeni Türkçe Öğretim programının daha iyi olmasına ilişkin öneriler dikkate alınabilir. Fakat “metinlerde belirsizlik var ve bu durum düzeltilmelidir” önerisi programın özü ile tamamen çelişmektedir. Çünkü yeni programın özelliği anlamlı öğrenmenin olabilmesi için öğrencinin okuma parçasına kendine göre anlamlar, düşünceler ve yorumlarla bakabilmesidir. Bu durumda tek doğrudan değil doğruların olabileceği üzerine düşünceler üretilecektir. Dolayısıyla burada belirsizlik varmış gibi algılanmaktadır.

III. Birinci sınıf öğretmenlerinin yeni Hayat Bilgisi öğretimi programına ilişkin görüşleri nelerdir?

III. a. Birinci sınıf öğretmenleri yeni Hayat Bilgisi öğretimi programında neleri olumlu bulmaktadırlar?

Tablo 7. Yeni Hayat Bilgisi Öğretimi Programının olumlu yönleri

Yeni Hayat Bilgisi Öğretimi Programında:	N
Kitaplar ve etkinlikler görsel olarak (resim, boyama vb) iyi hazırlanmış.	54
Tema ve konu seçimi olumlu ve öğrencilerin seviyelerine uygundur.	38
Öğretme-öğrenme ortamında öğrencilerin aktif katılımlarını sağlayıcı yöntem ve teknikleri kullanmalarına fırsat verilmektedir.	26
Toplam	118

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenleri Yeni Hayat Bilgisi programına göre hazırlanan ders kitaplarını görsel ve içerik olarak olumlu bulmaktadırlar. Aynı zamanda öğretim yöntem ve tekniklerinin yeni programın vizyonu ile örtüşüğünü ifade etmektedirler.

III. b. Birinci sınıf öğretmenleri yeni Hayat Bilgisi öğretimi programında neleri olumsuz bulmaktadırlar?

Tablo 8. Yeni Hayat Bilgisi Öğretimi Programının olumsuz yönleri

Yeni Hayat Bilgisi Öğretimi Programında:	N
Etkinlikler çok fazla sınıfların kalabalık olmasından dolayı uygulamakta sorunlar çıkıyor.	23
Konular çok sık tekrar edilmiş gibi ve bazı önemli konulara (sağlık gibi) yer verilmemiş.	18
Öğrencilerin davranışlarını değerlendirmek için gözlem formları çok fazla, tutarsız ve doldururken zaman sorunu yaşıyoruz.	12
Öğrencilerin bireysel olarak öğreneceği ve çalışacağı konular ve içerikler (bilgiler) az.	8
Kitaplarda görselliklere ve resimlere çok fazla ağırlık verilmiş.	6
Konuların süreleri uzun olmuştur.	5
Toplam	72

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenleri Yeni Hayat Bilgisi programının özünden çok programın amaçlarını gerçekleştirecek etkinliklerin kalabalık sınıf ortamında uygulanmasına ilişkin sorunlara dikkat çekmektedirler. Kalabalık sınıflar Türk Eğitim Sisteminin önemli sorunlarından birisi olarak güncelliğini korumaktadır.

III. c. Birinci sınıf öğretmenleri yeni Hayat Bilgisi öğretimi programının daha iyi olabilmesi için neleri önermektedirler?

Tablo 9. Yeni Hayat Bilgisi Öğretimi Programında neler değiştirilmelidir?

Öneriler	N
Etkinliklerin amaca uygunlukları tekrar gözden geçirilerek, etkinlikler farklılaştırılmalıdır.	37
Okullar öğretim materyalleri ve araç-gereçle desteklenmelidir.	17
Temalar çevre koşullarına uygun hale getirilmelidir.	15
Öğrenci gözlem formları azaltılmalı.	12
Konu sayısı artırılmalı.	7
Toplam	88

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenleri Yeni Hayat Bilgisi programının daha iyi olmasına yönelik önerilerinde etkinliklere dikkat çekmektedirler. Ders kitapları farklı yayınevleri tarafından hazırlandığı için bazı

Yeni İlköğretim Birinci Sınıf Programının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi

yayınevlerinin ders kitabındaki etkinlikler istenilen amaca ulaşmayı sağlamada yeterli olmayabilir.

IV. Birinci sınıf öğretmenlerinin yeni Matematik öğretimi programına ilişkin görüşleri nelerdir?

IV. a. Birinci sınıf öğretmenleri yeni Matematik öğretimi programında neleri olumlu bulmaktadırlar?

Tablo 10. Yeni Matematik Öğretimi Programının olumlu yönleri

Yeni Matematik Öğretimi Programı:	N
Program öğrencilerin seviyelerine uygun, konular az ve tekrarlar vasıtasıyla öğrenciler konuları iyi kavramakta ve kalıcılık artmaktadır.	59
Öğrencilerin etkinliklere aktif katılmaları dersi sevmelerine ve problem çözme becerisi kazanmalarına fırsat vermektedir.	34
Programdaki konuların görsellekle öğrenciye verilmesi anlamayı kolaylaştırmaktadır.	28
Toplam	121

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenleri Yeni Matematik öğretimi programının vizyonu ve amacını gerçekleştirdiğini ifade etmektedirler. Matematik konularının öğretiminde öğrencilerin ilgilerini çekmesi ve sevmeleri önemli bir durumdur. Öğrenmede kalıcılığın olması için öğrenenin zevk alarak öğrenmesi önemli bir faktördür.

IV. b. Birinci sınıf öğretmenleri yeni Matematik öğretimi programında neleri olumsuz bulmaktadırlar?

Tablo 11. Yeni Matematik Öğretimi Programının olumsuz yönleri

Yeni Matematik Öğretimi Programı:	N
Kitaplarda ve çalışma yapraklarında yeterli alıştırmalar ve problemler yok.	34
Konuların sıralanmasında ve sunulmasında problem var. Koni piramit, küre gibi kavramlar ders kitabının başında anlatılmış. Doğal sayılara fazla zaman verilmemiş. Sayılar konusu daha fazla olabilirdi.	23
Kitaplar bilgi yönünden zayıf.	12
Toplam	69

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenleri Yeni Matematik öğretimi programına yönelik hazırlanan ders kitaplarının yeterince alıştırmaya yer vermediğini ifade etmektedirler. Diğer yandan yeni programın temel felsefesinde az bilgi (kavram) ve derinlemesine inceleme (az-çok) dengesini sorun olarak ifade etmektedirler. Bu durum programa uygun fakat öğretmenlerin geçmiş tecrübelerinin etkisinde olduklarını göstermektedir.

IV. c. Birinci sınıf öğretmenleri Matematik öğretimi programının daha iyi olabilmesi için neleri önermektedirler?

Tablo 9. Yeni Matematik Öğretimi Programında neler değiştirilmelidir?

Öneriler	N
Daha fazla alıştırma olmalıdır.	36
Konular genişletilmeli, Dört işlem, ritmik sayılar, sayma 100'e kadar verilmeli, geometri sonra verilmelidir.	17
Daha fazla materyal sağlanmalıdır.	16
Toplam	69

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenleri Yeni Matematik programında daha fazla alıştırma olması gerektiğini ifade etmektedirler. Alıştırma, öğrenenlerin öğrendiklerindeki kalıcılığı artırmaktadır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Birinci sınıf öğretmenleri yeni birinci sınıf öğretim programlarına ilişkin düşüncelerini her bir ders için farklı şekilde ifade etmektedirler. Özellikle yeni birinci sınıf öğretim programında iki radikal değişiklik eğitimciler ve kamuoyu tarafından yoğun bir şekilde tartışılmaktadır. Bu değişiklikler; a) Birinci sınıf öğrencileri okumaya, 1968'den beri kullanılan "Cümle" ya da "Çözümleme Yöntemi" yerine "Ses Temelli Cümle Yöntemi" ile başlamışlardır; b) Yazmaya ise "Bitişik Eğik Yazı" ile başlamışlardır. Yeni ilkokuma yazma öğretimi programının uygulanmasında ortaya çıkan sorunların başında öğrencilerin "heceleme" konusunda zorlandıkları görülmektedir. Diğer yandan ailelerin yeni program hakkında yeterli bilgi sahibi olmamaları öğretmenin sınıftaki uygulamaları ile evdeki alıştırmaların beraber yürütülmesinde sorunlar yaşanmaktadır. Bu durumda öğretmenin görevi velileri öğretim yılı başında yeni programla ilgili bilgilendirmektir.

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenleri Yeni Birinci Sınıf Türkçe Öğretim programında öngörülen amaçların uygulama sonuçlarıyla örtüşüklerini ifade etmişlerdir. Programda öngörülen yöntem ve tekniklerin öğrencilere uygunluğu düşünülmektedir. Fakat öğretmenler, ders kitaplarında kullanılan metinlerin uzun olmasından ve kullanılan kavramların bazı öğrencilerin seviyelerinin üzerinde olmasından öğrencilerin öğrenmede zorlandıklarını düşünmektedirler.

Birinci sınıf öğretmenleri Yeni Birinci Sınıf Hayat Bilgisi Öğretim programında tema ve konuların çok iyi seçildiğini ve programa uygun ders kitaplarının iyi bir şekilde hazırlandığını ifade etmişlerdir. Türkiye'deki hızlı nüfus artışı ve göçlerden kaynaklanan kalabalık sınıflar sorunu tam olarak çözülememesi yeni programın ülke genelinde istenilen şekilde uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Çünkü öğretmenler etkinliklerin fazla sınıfların kalabalık, öğretmen gözlem formlarının çok fazla olması ve sürenin azlığından dolayı uygulamada güçlükler yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Yeni İlköğretim Birinci Sınıf Programının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi

Bu çalışmaya katılan birinci sınıf öğretmenleri, Yeni Birinci Sınıf Matematik Öğretim programındaki konuların ve öğretim yöntemlerinin öğrencilerin dersi severek öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Fakat öğretmenler, öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmeleri için yapmaları gereken alıştırmaların yeterli olmadığını düşünmektedirler.

Öneriler

Genel olarak birinci sınıf öğretmenleri yeni ilköğretim birinci sınıf öğretim programlarını olumlu bulmaktadırlar. Fakat programın uygulanmasında güçlüklerle de karşılaştıklarını ifade etmektedirler. Öğretmenlerin programda tekrar gözden geçirilmesini istediği noktalara incelendiğinde bazıları dikkate değer görülürken, bazıları ise programın özü ile çelişmektedir. Örneğin, bir yandan ilkokuma da heceleme konusunda güçlüklerin olduğu ve tekrar gözden geçirilmesi gerektiği ifade edilirken diğer yandan “Ses Temelli Cümle Öğretimi” yönteminin tamamen terk edilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Burada bazı öğretmenlerin yeni programa karşı olumsuz tutum içinde olduğunu görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin belki bilgi yetersizliği veya eski alışkanlıkları terk etmeme gibi varsayımlarla açıklanabilir. Öğretmenlerin yeni programın uygulanmasına ilişkin bilgilendirilmesi hizmet içi eğitimle sağlanmalıdır.

Programların uygulanmasını sağlayan en önemli araç ders kitaplarıdır. Öğretmenlerin ders kitaplarına ilişkin görüşleri konu alanlarının durumuna göre değişmektedir. Ders kitapları farklı yayınevleri tarafından hazırlandığında bazı ders kitaplarını öğretmenler oldukça iyi bulurken bazılarının tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Diğer yandan eski programda çok kavram yüzeysel sunuş olurken yeni programda az kavram ve derinlemesine sunuş benimsenirken bu durum bazı öğretmenler tarafından programın yetersiz olduğu kanaatlerinin oluşmasına neden olmuştur. Bu kanaatler doğrultusunda ders kitapları ve etkinlikler incelendiğinde olumsuz olarak eleştirilmektedir. Ders kitapları ve etkinlikler tekrar gözden geçirilmelidir.

Sınıfların kalabalık olması ve öğretmenler çok fazla form ve belge doldurmak zorunda olmaları onların zaman ve ekonomik olarak güçlükler yaşamasına neden olmaktadır. Bazı öğretmenlerin fotokopi ve materyal çoğaltmada idare ve velilerden yeterince yardım alamaması durumu daha da zorlaştırmaktadır. Özellikle öğretmen gözlem formlarının öğretmenlerin geri bildirimleri dikkate alınarak tekrar gözden geçirilmelidir. Öğretmenlerin etkinlikleri hazırlamasında okuldaki yöneticiler destek (araç-gereç ve materyal, fotokopi gibi) vermelidirler.

Sınıf mevcutlarını azaltıcı önlemler alınmalıdır. Yeni program öğrenci merkezli olduğundan öğrencilerin öğrenmelerinde aktif role oynamaları öngörülmektedir. Fakat kalabalık sınıflarda etkinliklerin istenilen şekilde uygulanması ve verimli olmasında güçlükler yaşanmaktadır. Yeni programın başarılı olmasında en önemli engel sınıfların kalabalık olmasıdır.

Kaynaklar

- Akyol, H. (2005). İlk Okuma Yazma Programı ve Öğretimi. Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu 14-16 Kasım 2005 Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri. 17-40. Ankara: Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları.
- Arslan, M., M. (2005). Cumhuriyetin Kuruluş Felsefesi Açısından Yeni İlköğretim Programları. Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu 14-16 Kasım 2005 Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri. 17-40. Ankara: Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları.
- Best, J., W. & Kahn, J., V. (1989). Research in Education (6th ed.). Boston, MA: Ally and Bacon.
- Binbaşoğlu, C. (2005). İlk Okuma Yazma Programı ve Öğretimi. Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu 14-16 Kasım 2005 Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri. 17-40. Ankara: Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları.
- Cemiloğlu, M. (2005). Eğitim Felsefesi Açısından Taslak Türkçe Programı (Eleştiriler, Değerlendirmeler ve Öneriler). Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu 14-16 Kasım 2005 Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri. 17-40. Ankara: Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları.
- Collins, A., B. (2005). İlköğretim Türkçe Programları Pilot Uygulama Değerlendirmesi. Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu 14-16 Kasım 2005 Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri. 17-40. Ankara: Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları.
- Güneş, F. (2005). Niçin Ses Temelli Cümle Yöntemi? Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu 14-16 Kasım 2005 Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri. 17-40. Ankara: Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları.
- Küçükahmet, L. (2005). Hayat Bilgisi Programının Değerlendirilmesi. Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu 14-16 Kasım 2005 Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri. 373-381. Ankara: Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları.
- MEB, TTKB (2005). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu. Ankara: MEB Basımevi.
- Ornstein, A., C. & Hunkins, F. (1993). Curriculum: Foundations, Principles, and Theory (2nd ed). Boston, MA: Ally and Bacon.
- Sever, S. (2005). 2004 Öğretim Programında Türkçe Öğretim Anlayışı. Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu 14-16 Kasım 2005 Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri. 17-40. Ankara: Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları.
- Tazebay, A. (2000). İlköğretim Programları ve Gelişmeler: Program Geliştirme İlke ve Teknikleri Açısından Değerlendirilmesi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti.

Yeni İlköğretim Birinci Sınıf Programının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi

Tekışık, H. H. (2005). Yeni İlköğretim Programlarının Uygulanmasına Öğretmenlerin Hazırlanması. Eğitimde Yansımalar VIII: Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu 14-16 Kasım 2005 Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri. 11-16. Ankara: Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları.